

Victor Burgin: teoriasta ja koulutuksesta

Victor Burgin on brittiläinen kuvatautkija, joka on asunut ja työskennellyt jo toistakymmentä vuotta Yhdysvalloissa, Santa Cruzissa. Hänen tuoreimmat teoksensa ovat *Some Cities* (California 1996) ja *In/Different Spaces* (University of California Press 1996). Viime vuosikymmen puolella Burgin julkaisi useita valokuvaa ja taideteoriaa käsitteleviä kirjoja, kuten *Thinking Photography* (Macmillan 1982) ja *The End of Art Theory* (Macmillan 1986, osittain suomennettu nimellä *Taideteorian loppu*, Literos 1989). *In/Different Spaces* -kirjassaan hän analysoi erilaisia hybridejä mediakuvia (video, internet, tv) psykoanalyttisen viitekehyksen sisällä. Aatehistorian professorina Kalifornian yliopistossa työskentelevä Burgin tunnetaan myös kuvataiteilijana, ja hänen teoksiaan on ollut useaan kertaan esillä Suomessakin.

”Muutama sana valokuvateoriasta” tarjoihtiin ensi kerran lukijoille toistakymmentä vuotta sitten *Screen* -lehdessä (1/1984). Teksti pohjautuu Burginin alustukseen Ryersonin ammattikorkeakoulussa Torontossa, jossa kaavailtiin valokuvateorian opetuksen aloittamista. Asian tiimoilta järjestettiin luentosarja, johon Burginin ohella osallistuivat myös Allan Sekula, Joel Snyder ja Hollis Frampton.

Tekstin julkaisemisen aikaan myös Brittein saarilla oli jo pitkään keskusteltu valokuvakoulutuksen sisällöistä. Ajatustenvaihto oli osa laajempaa televisio- ja elokuvaopiskeluun liittynyttä koulutuspoliittista keskustelua, joka lähti liikkeelle 1970-luvun alussa. Yksi keskeinen kysymys kuului: miten niveltää kuvateoreettiset analyysit osaksi opetusta – vieläpä kriittisellä tavalla? Keskustelun alustana oli *Screen* ja myöhemmin *Screen Education* aina 1980-luvun alkuun saakka. Taustalla vaikutti lehtiä rahoittava British Film Institute ja erityisesti sen koulutuksesta vastaava osasto Society for Education in Film and Television (SEFT).

1970-luvulla valokuvausta opetettiin Brittein saarilla enimmäkseen yliopistoissa ja taidekouluissa, ja tähtäimenä oli valmentaa kuvaajia kaupallisten yritysten palvelukseen tai sitten toimimaan vapaina taiteilijoina. Tyypillistä koulutukselle oli viattomuus representaatiota ja ideologiaa koskevien ongelmien edessä, ehkä myös suoranainen vihamielisyys elämälle vieraiksi koettuja akateemisia pohdintoja kohtaan.

Poikkeuksen muodosti Polytechnic of Central London (PCL, nykyisin Westminsterin yliopisto). Burgin uudisti opinahjon valokuvakoulutuksen, toi mukaan kuvateoreettista keskustelua, ranskalaista marxismia, feminismiä, psykoanalyysiä ja brittiläisen kulttuurintutkimuksen ajatuksia. Valokuva yritettiin nähdä osana diskursiivisia käytäntöjä, ei pelkästään teknisenä taitona tai luovan työn lopputuloksena. PCL:ssä pyrittiin siihen, että kuvaajat saisivat hyvän valmiuden lukea ammatillisiin käytäntöihinsä liittyviä valtakursseja ja niihin kiteytyneitä ideologioita. Koulutus pyrki myös purkamaan ’teorian’ ja ’käytännön’ sekä ’taidekuvan’ ja ’käyttökuvan’ vastakkainasetteluja.

Burginin oman tulkinnan mukaan (*Afterimage* 16(1989):7) konservatiivien voitto 1979 vaaleissa ja Margaret Thatcherin nousu pääministeriksi antoivat osalle koulun henkilökunnasta ”tekosyyntä ajaa uudistukset alas”. Burgin muutti Yhdysvaltoihin 1985.

Janne Seppänen